

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

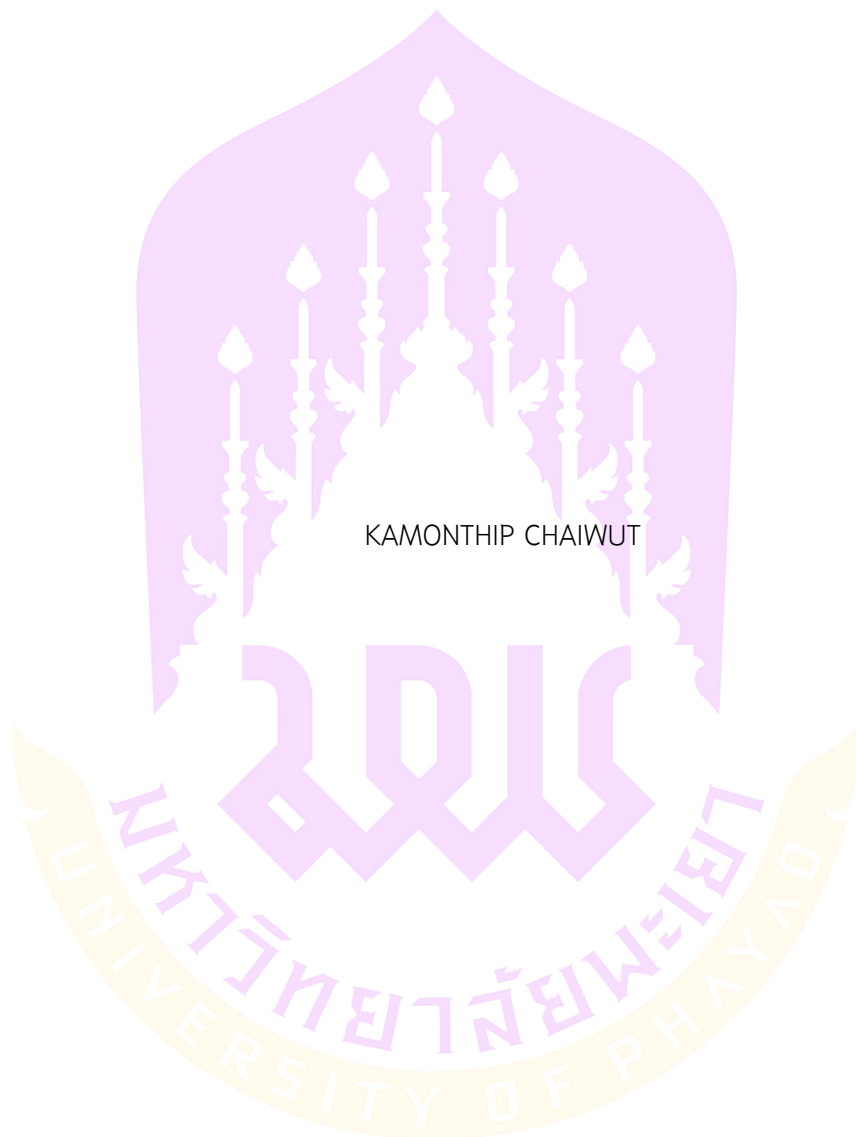
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

IMPLEMENTATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF THE SCHOOL UNDER
CHIANGRAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

August 2018

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ของ กมลทิพย์ ไชยวุฒิ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. นันทิมา นาคาพงศ์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

เรื่อง:	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	กมลทิพย์ ไชยวุฒิ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2561
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. นันทิมา นาคาพงศ์
คำสำคัญ	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, การประกันคุณภาพภายใน

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากตารางของเครชีและมอร์แกน และการเทียบสัดส่วนแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน One Way Anova และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. การทดสอบสมมติฐาน พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

Title: Implementation of internal quality assurance of the school under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1

Author: Kamonthip Chaiwut, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2018

Advisor: Dr. Nanthima Nakapong

Keyword the school under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 internal quality assurance

ABSTRACT

The study purpose of Implementation of internal quality assurance of the school under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 was to study the administration according to the internal quality assurance of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 and to compare the internal quality assurance administration with other school in Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 by using school size to separate. The sampling group were school director and teachers in Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 for 300 people. The research tools were questionnaire which the researcher would collect data and use computer program to analyze them by using percentage, mean, standard deviation, One Way Anova and comparing mean in couple with statistical significance equal to .05.

The results of the study were as follows:

1) The administration according to the internal quality assurance of Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 had overall image in a high level. The part that got the highest level was school standard decision part. Next was making an internal quality assurance in school part and writing a report about internal quality assurance. The administration according to the school development plan was the least.

2) For the hypothesis testing, it found that the school under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1 which had different size had statistical significance differences equal to .05 as same as the hypothesis. It showed that small and middle size schools had different internal quality assurance administration from large size schools.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นันทิมา นาคาพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลา ให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อคิดเห็นที่ดี และแนะนำแนวทางการศึกษา ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาอิสระจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ผู้ประสานงานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา นายสมเดช พิศาลไพโรจน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมังกาล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 นายสงกรานต์ แก้ววัน ครูโรงเรียนบ้านวาวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา รวมไปถึงการอำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

กมลทิพย์ ไชยวุฒิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมุติฐาน.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา.....	16
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
กรอบแนวคิดการวิจัย	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบไปด้วยเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ ปฏิบัติงาน ปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2-6.....	63
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1	65
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	77
บทที่ 5 บทสรุป.....	79
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการค้นหาแบบอิสระ.....	93
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม	100
ภาคผนวก ค ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง	101
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	63
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	64
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	64
ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน.....	65
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม.....	66
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	67
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	68
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	70
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	71

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	72
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	73
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	75
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้าน การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	76
ตาราง 16 การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา.....	77
ตาราง 17 การเปรียบเทียบรายคู่ของความแตกต่างระหว่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	78

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความมุ่งหมายได้นั้นจะต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้เป็นภารกิจสำคัญในหมวด 6 “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” ดังนี้ มาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547: 29-30)

การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการมุ่งหวังที่ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่สามารถสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการเกี่ยวกับคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งแม้จะแตกต่างกัน แต่หากมีกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาและส่งผลไปยังผู้เรียนได้ ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาผู้เรียนถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่ เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และได้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจนตามภารกิจ 8 ประการ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีกระบวนการบริหารที่ดีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีเป้าหมาย คือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ”

แม้ว่าปัจจุบัน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกแห่งจะมีการใช้งานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามาเป็นกลไกในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งมั่นปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน คือ คุณภาพของผู้เรียน แต่ผลที่ปรากฏจากการจัดการศึกษากลับสะท้อนปัญหาของการจัดการศึกษาอย่าง

ชัดเจน โดยจะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ปีการศึกษา 2559 จำแนกตามสังกัดจากทั่วประเทศที่มีผลปรากฏว่านักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และต่ำกว่า โรงเรียนที่อยู่ในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายวิชาของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยใน ระดับประเทศทุกวิชา และเมื่อพิจารณาภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงรายเขต 1 จำนวน 105 โรงเรียน พบว่ามี ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ปีการศึกษา 2559 เฉลี่ยระดับประเทศต่ำกว่า ระดับประเทศทุกวิชาและมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชาอีกด้วย โดยโรงเรียนในเขต อำเภอมืองเชียงรายมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศร้อยละ 1.20 โรงเรียนในเขตอำเภอ เวียงเชียงรุ้งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศร้อยละ 0.56 (สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (องค์การมหาชน): 2560)

จากผลสัมฤทธิ์ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ยังมีจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษา ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดย การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งเมื่อศึกษาข้อมูล ด้านงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จาก เอกสารสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของ สถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี การศึกษา 2559 ในภาพรวม มีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ได้แก่ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งอาจเนื่องมาจากมี การปรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความเข้มแข็งในการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการนำผล การประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพในระดับน้อย สถานศึกษาส่วนหนึ่งขาดการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติให้เป็นไปตามเกณฑ์ นอกจากนี้แล้วยังพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นใน

การจัดการศึกษาในระดับน้อย และขาดความเข้มแข็งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นต้น

จากปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังกล่าว เป็นภาพสะท้อนได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ควรมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม 2560 ด้วย ซึ่งการศึกษาริบทและการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาจะทำให้เห็นภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ชัดเจนตลอดจนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งนี้ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางที่สามารถไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์แผนกลยุทธ์ด้านงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 1,247 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 372 คนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 493 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 382 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 300 คน ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 90 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 117 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 93 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซีและมอร์แกน และการเทียบสัดส่วนแบบแบ่งชั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 6) ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ ขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

สมมุติฐาน

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและตามที่สังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม โดยมีภารกิจ 8 ประการ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานศึกษามีกระบวนการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ ครอบคลุมมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และส่งเสริมให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผน การกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจและภารกิจของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียน เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดหรืออุปสรรค เพื่อกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเรียน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง ตลอดจนมีการรายงานผลการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา โดยมีโครงสร้างการบริหารและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นระบบสะดวกต่อการนำไปใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดของการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน จัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและดำเนินงานการข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการให้มีการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ที่กำหนดไว้โดยแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานเพื่อดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด มีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม รับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการอำนวยความสะดวกตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานอย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และสม่ำเสมอ

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล เกณฑ์ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย เหมาะสมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำเครื่องมือ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน เหมาะสม พร้อมทั้งนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ตลอดจนมีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเผยแพร่ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง

การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษามาจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปใช้เป็น ฐานข้อมูลการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี มีการรวบรวม วิเคราะห์ แผลผลและนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม มีการรายงานสภาพต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดและสาธารณชน ตลอดจนมีการนำข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายมาใช้เป็นข้อมูล ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การกำหนดนโยบายเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงและดำเนินการการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา มีการสร้างจิตสำนึกในการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตลอดจนดำเนินการ ตรวจสอบ ติดตาม ทบทวนและประเมินผลการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ใน สถานศึกษาอย่างเหมาะสมและมีการนำวิธีการที่มีคุณภาพในการพัฒนาการศึกษาเป็นแนว ปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมองค์กรและมีการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จไว้ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ยั่งยืน

ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียน ดังนี้

ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 –300 คน

ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา
2. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ด้านงานประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - 1.1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - 1.2. วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - 1.3. ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการและวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
  - 2.2 บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. บริบทงานประกันคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ในมาตรา 47-51 ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย ระบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และภายนอก โดยให้ยึดว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อหาแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ให้สามารถรองรับการประกันคุณภาพ ภายนอกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546, หน้า 23-24)

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 7) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ในแนวทางการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้ง ผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการโดยอ้อม ได้แก่ สถาน ประกอบการ ประชาชน และสังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่ แนวคิดของการประกันคุณภาพอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานที่ขาด ประสิทธิภาพ จนส่งผลให้ผลผลิตต่อคุณภาพ กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้มีการประกัน คุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนา สถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่ กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง

สุวิมล ว่องวาณิช (2549, หน้า 104) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานที่เป็นภารกิจปกติของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับ สังคมและผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมี ประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 2-3) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า เป็นการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาที่มีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์การภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะจนช่วยให้งานบรรลุผลได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพจนเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร หรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา

สรุป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษา หรือต้นสังกัดตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้รับบริการให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด มีคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ จนเป็นที่พึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

วิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การศึกษาวิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จะทำให้เข้าใจบริบทของงานประกันคุณภาพการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ชินภัทร ภูมิรัตน์ และคณะ (2553, หน้า 5-9) ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใน “แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553” ไว้ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่ยังไม่มีกฎกระทรวงได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยให้สถานศึกษาถือปฏิบัติไปพลางก่อน

ปี พ.ศ. 2546

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนด

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามภารกิจ 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกแนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ปี พ.ศ. 2553

ด้วยเหตุที่มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติบัญญัติให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ และจะต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้วและให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนโดยกำหนดให้มีการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกรวมไว้ในฉบับเดียว กฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกไว้อย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจแก่สถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีการกำหนดให้มีการตั้ง “คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาหรือการประเมินการจัดการศึกษา จำนวนไม่เกิน 9 คน เพื่อมีหน้าที่ในการช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถแข่งขันกับนานาชาติรายประเทศ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลกได้ ซึ่งหลักเกณฑ์และแนวทางในการปฏิบัติของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติไว้ดั้งเดิม กล่าวคือให้สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องทุกปีโดยใช้กระบวนการบริหารที่ดีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหาร และจัดการศึกษาโดยมีเป้าหมายให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด”

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ เพราะคุณภาพการศึกษามีผลต่อความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของคน ซึ่งได้แก่ ด้านสติปัญญาผู้เรียน อีกทั้งยังพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเรียนรู้ที่ครบถ้วน และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรหรือสถานประกอบการ เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่ามีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีคุณภาพไม่เท่ากัน แต่หากมีการดำเนินงานงานการประกันคุณภาพก็จะมีคุณภาพเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น โดยนักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมนอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สมกฤษ ถาวรกิจ (2543, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีผลต่อการสร้าง และพัฒนาคน และยังมีมีความสำคัญต่อความเป็นนานาชาติหรือความเป็นสากล ซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของคน และได้รับการยอมรับหรือรับรองมาตรฐานคุณภาพในระดับสากล

จำรัส นองมาก (2544, หน้า 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของสถานศึกษา ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าจะสามารถพัฒนาการศึกษาให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนได้ โดยสถานศึกษาจะต้องมีแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามบริบทและความต้องการของสังคม โดยมีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หากพบว่าบกพร่องจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขทันที เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544, หน้า 35) กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมร่วมกันกำหนดคุณลักษณะที่คาดหวังของเยาวชนในท้องถิ่น แล้วดำเนินการจนนักเรียนมีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามที่คาดหวัง สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

สุพรรณ สุริชากร (2545, หน้า 8) ได้สรุปว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จำเป็นของสถานศึกษาใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้เรียน โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของทุกฝ่ายที่จะต้อง ร่วมมือกันขับเคลื่อนการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพได้ ดังนั้นการประกันคุณภาพ การศึกษาจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ที่จะร่วมกันดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนร่วมกัน

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใน แนวทาง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก ไว้ว่า การประกัน คุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็น ระบบและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีเป้าหมายชัดเจนและมีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ อันเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบ ปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

สรุป การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมาก โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ร่วมกันกำหนดคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน แล้วดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิด คุณภาพอันพึงประสงค์ต่อผู้เรียน สร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยที่ กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่ง ที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2541, หน้า 1-3) กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้ ในการประกันคุณภาพการศึกษานั้น หลักการสำคัญ ของ การประกันคุณภาพการศึกษามีสาระสำคัญ คือ

1. การสร้างความมั่นใจ และความพึงพอใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. การมีส่วนร่วมการดำเนินงานของทุกฝ่าย และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร หรือคนในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติทุกระดับ และทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงได้
6. มีการรายงานผลต่อสาธารณชน และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 6) ได้กำหนดหลักการใน การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การ ดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินงาน

3. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วม ของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษา

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้เรียบร้อย ก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยมีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงาน ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้ว เสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำรายงานสรุปไปเผยแพร่ให้สาธารณชน ได้รับทราบข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 11) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหายโดยเป้าหมาย ที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในได้นั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการการบริหารจัดการตามกระบวนการที่วางแผนไว้อย่างเป็นขั้นตอน และมีวิธีการบริหารจัดการบุคลากร สร้างความตระหนักและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแก่บุคลากรให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การประกันคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเข้าใจความหมายและกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามภารกิจของงานประกันคุณภาพ นอกจากนี้แล้วต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายงานเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ การพัฒนาผู้เรียน

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 6) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน แนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลัก คือ ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย ปรัชญา ธรรมนุญสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกขั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตร 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานโดยสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษา แจ้งให้ผู้ปกครองและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนพร้อมที่จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องขอข้อมูลได้ตลอดเวลา

จรัส นองมาก (2544, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแยกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
2. ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาตามปกติ
3. จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา และการเตรียมรับการประเมินภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงหลักการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) การที่จะดำเนินการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ควรมีการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากร เพื่อให้มีอิสระและเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน รวมถึงรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และทรัพยากร ควรมีการให้อิสระแก่ครูผู้สอนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบททางสังคม
2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยการเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ

สถานศึกษา ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา

ชินภัทร ภูมิรัตน และคณะ (2553, หน้า 15–25) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน “แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553” ไว้ ดังนี้

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
  2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
  3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
  4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
  6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
  7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
  8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- โดยวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงในการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาและการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน การตรวจสอบ และการประเมินผล ในปัจจุบันการประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐานการศึกษามีอยู่หลายระดับ เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้แล้วยังได้กำหนดมาตรฐานอีกหลายประเภท เช่น มาตรฐานการแนะแนว มาตรฐานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน มาตรฐานลูกเสือและเนตรนารี มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นต้น ซึ่งมาตรฐานที่กำหนดขึ้นล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ และมีเป้าหมาย คือ คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสิ้น

ตามกฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดและต้องมีความครอบคลุมเนื้อหาในสาระการเรียนรู้ และคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบกับมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่สถานศึกษา และชุมชนคาดหวังตามบริบทของสังคม โดยยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจึงนำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานต่อไป

มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดขึ้นนั้นควรจะมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินและการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานนั้น ควรประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ บุคคลที่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย/แหล่งความรู้ใกล้เคียง เจ้าของกิจการ/สถานประกอบการในชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นพ้องต้องกันในคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด จึงมีความเต็มใจและยินดีที่จะผลักดัน สนับสนุนและทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ในเวลาอันรวดเร็วและยั่งยืน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้วล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่องชี้้นำการดำเนินการใด ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร

การวางแผนมักมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน ในสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่มีรอบระยะเวลาการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือแผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้ (Strategic Plan / Improvement Plan)

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อกำหนดดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบโดยสถานศึกษาอาจใช้วิธี SWOT Analysis, Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับบริบท เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถตรวจสอบตนเองได้ว่าเป็นแผนพัฒนาที่มีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3. กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

4. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นภายในสถานการณืที่เป็นอยู่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ทั้งผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบระดับชาติ รวมทั้งผลการวิจัยจากการทำวิจัยชั้นเรียนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน โครงการ กิจกรรมหรือนวัตกรรมที่นำมาใช้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและความต้องการใช้แหล่งวิทยากรที่อยู่ใกล้เคียงให้เป็นประโยชน์และที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งคือ บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกร่วมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้รับผิดชอบดูแลสารสนเทศของสถานศึกษาต้องทำงานอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายความตระหนักถึงความจำเป็นในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้องข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายล้วนต้องได้จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทั้งสิ้นเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องการได้มาซึ่งข้อมูลก็จะมี ความถูกต้องและได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

การศึกษาของสถานศึกษามีหลายด้าน เช่น ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน วิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการ/รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติและผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาวิธีการ/จำนวนครั้ง/จำนวนโครงการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่สุดคือ ข้อและสารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและต้องทำให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียนเพื่อการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์ การมีระบบข้อมูลและสารสนเทศจึงจะนับว่าได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปแบบของแฟ้มเอกสารหรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่าง ๆ จากคอมพิวเตอร์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาขนาดใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบันทึกข้อมูลประมวลผล แล้วสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อการใช้งานได้ทันทีเช่นเดียวกันสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอควรใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลและสารสนเทศเช่นเดียวกัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยลดภาระในเรื่องนี้ได้อย่างมาก

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงานเพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกันแต่แผนจะไม่มีผลหากการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนักผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้ความสำคัญการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัยครูต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองอย่างดีที่สุดและภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคน/ทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นหรือกำลังถอยลงและควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงควรกระทำทุกปี ถือเป็นภาระประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง การดำเนินงานทำได้ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงานโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้วย

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กฎกระทรวงยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วยโดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีทั้งนี้ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาภายในเขตการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบครบถ้วน กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดมีสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

ส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีสถานศึกษาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบจำนวนมากไม่สามารถตรวจสอบให้ครบได้ภายใน 3 ปี ก็ควรมีการประสานงานโดยอาศัยบุคลากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถร่วมปฏิบัติการได้ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการออกติดตามตรวจสอบมีการกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจนซึ่งประเด็นการตรวจสอบ

ต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบให้สถานศึกษาทราบเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วยประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน รวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการดำเนินการโดยบุคลากรภายในของสถานศึกษา ซึ่งการประเมินคุณภาพภายในเป็นการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรและฝ่ายงานต่าง ๆ ว่ามีสภาพการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อมีการประเมินของการปฏิบัติงานแล้วจะต้องมีการนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อส่งผลให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด การประเมินภายในจึงถือเป็นกระบวนการสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในจากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ไม่ให้อาจารย์ต้องมีการจัดทำรายงานหลายเล่ม การจัดทำรายงานประจำปีถือเป็นเรื่องปกติที่สถานศึกษาต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแต่ละปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูลและหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบของรายงานประจำปีได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญอาจแบ่ง

ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) แผนการพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษา และ 4) สรุปผลการพัฒนาและการนำผลไปใช้

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลจากการประเมินมาวิเคราะห์ วางแผนให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นหลักยึดในการวางแผนพัฒนาให้เกิดคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาโดยถือว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา

2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัดเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของของสถานศึกษาร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเองใฝ่เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลาเกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

สรุปได้ว่า หลักการของการประเมินคุณภาพศึกษานั้น มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอก โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ และให้ถือว่าการบริหารสถานศึกษาตามปกติ เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งสามารถสรุปผล และรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบได้ โดยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสามารถดำเนินการ

ตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับ ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 เพื่อปรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยมาตรฐานการศึกษา จำนวน 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1.1.1 ความสามารถในการอ่านเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น

1.1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.1.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร

1.1.5 พัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของผู้เรียน

1.1.6 ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงานตามช่วงชั้น

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรม อันดีของสังคม

1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

1.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 การมีแผนพัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและดำเนินการ อย่างเป็นรูปธรรม

2.3 การมีแผนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.4 การมีการบริหารและการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2.5 การมีแผนการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม

3.2 การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

3.3 การตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่มีประสิทธิผล

การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ได้กำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องและเตรียมพร้อมรับ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา อีกทั้งจะเป็นมาตรฐานการศึกษาหลักที่ใช้ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

บทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตลอดทั้งสถานศึกษาต้องพร้อมรับการประเมินภายนอกด้วย ดังนั้น สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจข้างต้นของหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในอนาคต รวมทั้งมีการพัฒนาสอดคล้อง

กับแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่ยิ่งขึ้นบุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ชินภัทร ภูมิรัตน และคณะ (2553, หน้า 31-42) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใน “แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553” ไว้ ดังนี้

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตลอดทั้งสถานศึกษาต้องพร้อมรับการประเมินภายนอกด้วย ดังนั้น สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

สถานศึกษา

1. ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยปฏิบัติตามแนวทางที่กฎกระทรวงกำหนด
2. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกและผลการประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สาธารณชนรับทราบ เพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา
5. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง
6. บริหารจัดการทรัพยากรใช้อย่างคุ้มค่าและแสวงหาเพิ่มเติมอย่างพอเหมาะ
7. กรณีผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและเสนอ สมศ.ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. สร้างความตระหนัก ความเชื่อและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ร่วมดำเนินการวางระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง
3. นิเทศ กำกับดูแลและส่งเสริมให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กิจกรรม/รูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพโดยพัฒนาจากสถานศึกษาต้นแบบ และขยายผลไปยังสถานศึกษาแห่งอื่นที่มีบริบทเดียวกันต่อไป
5. ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาทราบรายงานผลให้สาธารณชนรับทราบเพื่อร่วมมือกันพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป

หน่วยงานต้นสังกัด

1. จัดทำแนวทาง/คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. จัดสรรทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษา
3. ติดตามตรวจสอบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ศึกษาวิจัยสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและถอดประสบการณ์เผยแพร่แก่สถานศึกษาโดยทั่วไป
5. ประกาศผ่อนผันการปฏิบัติและวางแนวทางในการประกันคุณภาพภายในให้กับสถานศึกษา กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้งว่าสถานศึกษาแห่งนั้น ไม่สามารถปฏิบัติงานบางประการ ตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงได้

เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจข้างต้นของหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในอนาคตรวมทั้งมีการพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษายิ่งขึ้น บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

บุคลากรระดับสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. เตรียมความพร้อม โดยศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะหมวด 1 หมวด 4 และหมวด 6 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปี พ.ศ.2546 และฉบับปี พ.ศ.2553) มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา สร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นและผลักดันให้บุคลากรเกิดวัฒนธรรมขององค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีพัฒนาการที่ดี ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และสามารถเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามระยะเวลา นอกจากนี้แล้วผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร มีการมอบหมายภาระงานไว้อย่างชัดเจน มีวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายและประกาศมาตรฐานการศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กรณีสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือขนาดกลางควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษามอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรจำนวนน้อยอาจไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน แต่ควรแต่งตั้งคณะทำงานในภาพรวมของสถานศึกษาที่กำหนดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยจัดให้มีข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อให้เห็นระดับความก้าวหน้าในการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบการประเมินที่ผ่านไปมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและเป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

2. ดำเนินการ โดยการจัดทำคู่มือ/แนวดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับสถานศึกษา โดยให้บุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีลักษณะการมีส่วนร่วมทั่วทั้งองค์กร (school wide) และเป็นหลักฐานแสดงถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษาที่เด่นชัดขึ้นและนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กอาจจัดทำแนวทางดำเนินงานอย่างย่อก็ได้ มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดอย่างเป็นระบบ

3. ประเมินผล โดยนิเทศ ติดตามตรวจสอบให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็งปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องเป็นระบบสัมพันธ์กันทุกฝ่ายใช้แผนงาน/โครงการเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติงานจริงใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ผลการประเมินภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและเพื่อการจัดทำรายงานประจำปี ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกด้านทุกปี ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาทุกระดับที่โรงเรียนจัดการศึกษา และที่สำคัญ จะต้องมีผลการติดตามตรวจสอบมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาแล้วประมวลผล เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำเป็นรายงานประจำปีต่อไป

4. พัฒนาและปรับปรุง ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลงานให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบร่วมชื่นชมผลงาน และนำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องเป็นระบบต่อไป

ครู มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อม ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษาทำความเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ ข้อมูลด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติการมาเรียน ข้อมูลส่วนตัวของครูเอง ได้แก่ ด้านการศึกษาอบรมหรือการดูงาน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ควรจัดทำให้อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบเป็นรายบุคคลจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน มีการผลิตสื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้แล้วครู มีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบให้เป็นระบบ มี

การประเมินตนเองพร้อมทั้งนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาตนเองอยู่เสมอและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

2. ดำเนินการ จัดการเรียนรู้และกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาและหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนการสอนวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงรวมทั้งบันทึกผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอน/จัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ประเมินผล ประเมินและสรุปผลการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ เขียนรายงานการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการ รายงานภาคเรียนแล้วรวบรวมสรุปเป็นรายงานประจำปี และนำเสนอหรือรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนหรือสาธารณชน เป็นต้น

4. พัฒนาและปรับปรุง นำผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนการสอนและผลการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการ มาศึกษาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเป็นรายบุคคล รายชั้น รายภาค รายปี เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายใหม่ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพให้มากที่สุด

นักเรียน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้รู้จักการวางแผนพัฒนาระบบ การคิด การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริงได้ เป็นอย่างดี มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาหรือแผนการจัดการเรียนรู้และแผนงานหรือโครงการ ให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องตามความเป็นจริงโดยการแสดงความคิดเห็นให้สัมภาษณ์ แสดงนิทรรศการหรือผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน องค์การภาครัฐและภาคเอกชน

มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ ให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของท้องถิ่น สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน การปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ค่านิยมและลักษณะทางวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษาต่อไป นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน

และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษา โดยใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลท้องถิ่นตามบริบท และมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรใน สถานศึกษาให้ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ให้ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนเสนอแนะข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา สนับสนุนหรือระดมทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บุคลากรระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อม โดยศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาเป็นรายสถานศึกษา (School Profile)
3. กำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยมีการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาแล้ว ประมวลผลเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อจัดทำเป็นรายงานประจำปี และสรุปเผยแพร่ผล การดำเนินงานต่อสาธารณชนประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการนำผลการดำเนินงานไป วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง

ศึกษานิเทศก์หรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. วางแผน โดยมีการศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ วิจัยและ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามบริบทของ สถานศึกษา มีหน้าที่จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในตาม ส่วนที่ตนรับผิดชอบ วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนแต่ละแห่ง ตลอดจนนำข้อมูล มาจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สามารถนำเสนอข้อมูลของโรงเรียนและเปรียบเทียบ ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ นอกจากนี้แล้ว ศึกษานิเทศก์มีบทบาทในการร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ใน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีการวางแผนจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ นโยบายและเป้าหมายที่เขตพื้นที่การศึกษากำหนด และมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม รับฟัง ข้อคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินงานของบุคลากรในสังกัดเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา สถานศึกษาและดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

2. ดำเนินการ ชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ นโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ตลอดจนวิธีการติดตามตรวจสอบและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน พร้อมทั้งนำแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

3. นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบ โดยมีการนิเทศ ติดตามและตรวจสอบเพื่อให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งสามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบ มีการสรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นรายสถานศึกษา สรุปในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษาเทียบเคียงกับระดับประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งกำหนดมาตรการเร่งรัดคุณภาพสถานศึกษากรณี que พัฒนาไปไม่ถึงมาตรฐานหรือไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน มีการวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาแล้วประมวลผลจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมินเพื่อการพัฒนาจัดทำเป็นข้อมูลและสารสนเทศรายงานประจำปี

4. ปรับปรุง และพัฒนา โดยนำผลการติดตามตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานให้มีคุณภาพสูงขึ้นและประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลการดำเนินงานหรือความสำเร็จ

บุคลากรสนับสนุน หมายถึง นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่กลุ่มงานอื่น ๆ ในหน่วยงานต้นสังกัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กลุ่มงานอำนวยการ กลุ่มงานนโยบายและแผน กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน กลุ่มงานบริหารงานบุคคล กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาและหน่วยตรวจสอบภายใน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการบริหารบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่นควรให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

บุคลากรสนับสนุน มีบทบาทหน้าที่ คือ มีการศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และมีหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบต่อไป

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีสภาพทั่วไป ดังนี้
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ตั้งอยู่ที่ ถนนสนามบิน ตำบลเวียง
 อำเภอเมืองเชียงราย เชียงราย 57000 ทิศเหนือติดต่อกับ อำเภอแม่จันและอำเภอดอยหลวง
 ทิศใต้ติดต่อกับ อำเภอแม่ลาว อำเภอพาน และอำเภอป่าแดด ทิศตะวันออกติดต่อกับ อำเภอ
 เทิง อำเภอพญาเม็งรายและอำเภอเชียงของ และทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอแม่สรวย
 อำเภอแม่จันและจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นหน่วยงานสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ใน
 การดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา การบริหาร
 และการจัดการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และ
 ระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอ
 เมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มี นายกิตติชัย
 เมืองมา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ดำรง
 ตำแหน่ง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
 เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 105 โรงเรียน 1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขา มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น
 จำนวน 19,138 คน

บริบทด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการส่งเสริม
 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยแจ้งให้โรงเรียน
 ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน
 การศึกษาของสถานศึกษา โดยมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาภาคเรียนละ

1 ครั้ง

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยนำผลการประเมินทุกระดับไปใช้

เมื่อโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอนแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 จะนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ซึ่งในปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ได้นำเอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ของโรงเรียน จำนวน 105 โรงเรียน ไม่นับรวมโรงเรียนสาขา/ห้องเรียนสาขา ตลอดจนจนผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษามาสังเคราะห์และประมวลผลในภาพรวมเพื่อรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา

ผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา

ผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559 สรุปว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 4 มาตรฐาน โดยรวม ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีคุณภาพดีมาก จำนวน 94 โรงเรียนและ ระดับดี จำนวน 11 โรงเรียน โดยมาตรฐานด้านนักเรียน ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินด้านครู อยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับดีมาก และผลการประเมินด้านระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับดี (เอกสารสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559: 2560)

จุดเด่นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2559 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จในสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำ และมีความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการประกันคุณภาพตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โรงเรียนจัด โครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนด ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแล

สุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีการจัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนอง ความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนมีความเอื้อ ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดที่ต่อผู้มีพระคุณ

สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2559 พบว่า มีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้แก่ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพในระดับ น้อย มีปัญหาด้านการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม การพัฒนาผู้เรียนให้นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือ วิธีการของตนเอง และการส่งเสริม พัฒนาให้ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติ เป็นไปตาม เกณฑ์ โดยในปีการศึกษา 2559 ผลคะแนนการทดสอบระดับชาติของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีผลเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา ในด้าน การบริหารโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนบางส่วนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มี ส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาในระดับน้อย และในด้านการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ พบว่า โรงเรียนบางส่วนขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง ขาดการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาใน ระดับน้อย (เอกสารสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559:2560)

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

จากผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จึงให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เข้มแข็ง โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้มีการดำเนินงานตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพ โดยเริ่ม จากการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จนถึงขั้นตอนการพัฒนาระบบประกันอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก

2. สร้างทีมงานประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับสถานศึกษา ในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้พร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนา ระบบ การพัฒนาภายในให้เข้มแข็ง
3. พัฒนาระบบการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร และการควบคุมภายใน สถานศึกษา
4. ส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมเสริมทักษะด้านการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนและตั้งคำถาม เพิ่มเติมอย่างหลากหลาย
5. จัดหาวัสดุกรรม สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย
6. จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
7. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่าง มีสติสมเหตุผลโดยจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะการคิด เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง
8. ใช้กิจกรรมโครงงานบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้
9. ส่งเสริมให้มีการประกวดแข่งขันแนวคิด นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ใน ทุกระดับ
10. เพิ่มโครงการที่จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น จัด โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
11. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการทดสอบและแข่งขัน ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ ในระดับโรงเรียนให้มากขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่อง
12. ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในระดับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ เพื่อเป็น การกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ มากขึ้น เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรทั้งทักษะความสามารถ การสื่อสาร การคิด การใช้ทักษะชีวิต การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการเข้าค่ายวิชาการ
13. นำผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ มาพัฒนา ปรับปรุง ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
14. ควรมีการรายงานการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ
15. ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อสร้างนวัตกรรม สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการ จัดการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนันชิตา รัตนปราณี (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา กลยุทธ์ที่ใช้ คือ กระบวนการ AIC และการปรับรื้อระบบ วิธีดำเนินการศึกษาใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการ PAOR 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติงาน ขั้นสังเกตการปฏิบัติงาน ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบการปฏิบัติงานจากระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ การเตรียมความพร้อม ศักยภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และประเมินแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 16 คน ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา โดยดำเนินการพัฒนา 1 วงรอบใช้กลยุทธ์ กระบวนการ AIC และการปรับรื้อระบบ โดยจัดกิจกรรมตามกระบวนการ AIC เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีคู่มือในการดำเนินงานที่ชัดเจนก่อให้เกิดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

วิภากรณ์ โทพล (2553) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนวิเวก ตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนวิเวก ตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ ซึ่งมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นการวิเคราะห์ ขั้นการบูรณาการและขั้นการปฏิบัติ โดยมีกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า (Research

Partticipants) และให้ข้อมูล ประกอบด้วย 4 ฝ่าย คือ 1) คณะทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ศึกษาค้นคว้า ครูโรงเรียนบ้านดอนวิเวก ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 2) คณะผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกข่าหนองโก ครูโรงเรียนบ้านโคกข่าหนองโก 3) คณะติดตามคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้ศึกษาค้นคว้า ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตัวแทนศึกษานิเทศก์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารจากโรงเรียนที่เป็นองค์กรเทียบเคียงสมรรถนะ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และในรูปแบบตาราง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านดอนวิเวกได้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 16 โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนบ้านโคกข่าหนองโก ได้นำโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ลงสู่การดำเนินการซึ่งมีผลการดำเนินการ ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม โรงเรียนมีอาคารเรียนที่มั่นคง แข็งแรง พอเพียง สภาพบรรยากาศในห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ น่าอยู่ น่าเรียน มีห้องสมุดที่มีบรรยากาศน่าใช้ มีสนามเด็กเล่น ปรับปรุงอาคารอเนกประสงค์ สร้างอาคารชั่วคราว ปรับปรุงสวนหย่อมหน้าอาคารเรียน สร้างศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ปรับปรุงห้องน้ำให้สะอาดเป็นระเบียบได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 16.2 โรงเรียนมีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน โดยจัดให้มีห้องพยาบาล จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ จัดกิจกรรมพัฒนาสุขนิสัยประสานและร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ตัวบ่งชี้ที่ 16.3 โรงเรียนมีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการจัดการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นให้ครูทุกคน จัดการอบรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานให้นักเรียนชั้น ป. 4-6 ตัวบ่งชี้ 16.4 โรงเรียนมีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียงและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี โดยปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน ปรับปรุงห้องสมุด สร้างสนามเด็กเล่น ปรับปรุงอาคารอเนกประสงค์ อาคารชั่วคราว ปรับปรุงสวนหย่อมหน้าอาคารเรียน สร้างศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จัดสภาพบรรยากาศในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ น่าอยู่ น่าเรียน ปรับปรุงห้องน้ำห้องส้วมให้สะอาด เป็นระเบียบ น่าใช้ ตัวบ่งชี้ที่ 16.5 โรงเรียนมีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยโรงเรียนได้ดำเนินการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกครั้งเพื่อทบทวนและนอกสถานศึกษา โดยโรงเรียนได้ดำเนินการสำรวจ

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกครั้งเพื่อทบทวนและจัดให้เป็นปัจจุบัน จัดกิจกรรมชุมนุม กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยวิทยากรในชุมชนมาเป็นผู้ให้ความรู้

โดยสรุป การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 16 โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ ของโรงเรียนบ้านดอนวิเวกตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยคณะประเมินคุณภาพ สรุปได้ว่าโรงเรียนบ้านดอนวิเวกผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก ซึ่งโรงเรียนมีการพัฒนาและบรรลุตามความมุ่งหมายทุกประการ

วิชัย เจริญพระธรรมดี (2554) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
- 3) การสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
- 4) การประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เอกสาร ตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 192 คน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมี 5 กิจกรรม ขั้นตอนที่2 การจัดทำแผนและปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียนมี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มี 2 กิจกรรม ขั้นตอนที่ 4 จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในและการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพภายใน

มี 3 กิจกรรม ชั้นตอนที่ 5 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มี 2 กิจกรรม ชั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมี 4 กิจกรรม

โกสินทร์ เชื้อนแก้ว (2555) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาและเพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาอยู่ในระดับมาก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง พะเยา จังหวัดพะเยาจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมืองพะเยาจังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสิทธิ์ ชุมศรี (2555) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีปัญหาในด้านผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการ โดยโรงเรียนต้องการคำแนะนำที่ชัดเจน และการกำกับดูแล ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาระบบ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้องการให้มีการประเมินผลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและมีการสะท้อนผลการประเมิน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ครอบคลุมถึงหลักการ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายการทำงาน การพัฒนาต่อเนื่อง การบูรณาการ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กระบวนการประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติจริงการตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้า การปรับปรุงและต่อยอดสู่วิธีที่ดีที่สุดและขั้นตอน ประกอบด้วย

1. เตรียมความพร้อมบุคลากรที่จะทำหน้าที่นี้เทศ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. กำหนดประเด็นปัญหาที่ไต่จากกรณีเทศ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา

3. แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเพื่อคัดเลือกรูปแบบหาสาเหตุของปัญหาและหาทางแก้ปัญหา

4. สร้างความรู้และตรวจสอบความถูกต้องของความรู้

5. สร้างผลงานที่เป็นวิธีการปฏิบัติอย่างมีระบบ (How to) หรือนวัตกรรมที่จะแก้ปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6. เสนอผลงานร่วมกันให้คำเสนอแนะและปรับปรุงงาน

7. นำผลงานที่เป็นนวัตกรรมไปปฏิบัติในสถานศึกษา

8. ประเมินผลงานและสรุป

9. ประเมินค่านิยมรูปแบบพัฒนา

10. เผยแพร่ผลงานให้หน่วยงานอื่นทราบ

ผลจากการประเมินความเหมาะสม และการตรวจสอบความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ทุกองค์ประกอบ

ผลการประเมินรูปแบบ โดยทดลองใช้ในโรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งก่อนและหลังการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยหลังใช้รูปแบบมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ก่อนใช้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะในการพัฒนาระบบประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาคำถามใช้รูปแบบ กล่าวคือ หลังจากนำรูปแบบไปทดลองใช้แล้ว พบว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สินุทธัย ใจนันทะ (2555) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวังเหนือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของสถานศึกษา กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอน การวางแผน (Plan) ขั้นตอน การดำเนินการ (Do) ขั้นตอนการตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) และขั้นตอนการปรับปรุงและนำไปใช้ (Action) ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 รวมทั้งสิ้น จำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการปฏิบัติทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ขั้นตอนการตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) และขั้นตอนการปรับปรุงและนำไปใช้ (Action) ตามลำดับ ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พบมาก คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง ควรมีการอบรม ส่งเสริมครู สัมมนา ประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

สุมิตตา ชัยศิลป์ และ ธนิษฐา รัศมีเจริญ (2555) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะการปรับปรุง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกระบวนการดำเนินงานวงจร PDCA แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การดำเนินการ (3) การตรวจสอบ และ (4) การนำผลมาปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายชั้น (multistage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา มีสภาพปัญหา อยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย และด้านการ นำผลการประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุง มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก และในด้าน แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะการปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาควรใช้ จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้ และควรหาแหล่งสนับสนุนทางทรัพยากรทางการศึกษา การตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาคควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ การนำผลการประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุง ควรวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats: SWOT) จุดเด่นใน การดำเนินงานตามความเป็นจริงและควรนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ในปีการศึกษาต่อไป

จันทร์ เพชรบุรณ (2556) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา

และความต้องการของผู้บริหารและครู โดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์ฯ ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษามีลักษณะเป็นงานที่ต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการพัฒนาผู้บริหารและครูให้เห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุดในด้านกลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การเพิ่มศักยภาพและภาระงานที่รับผิดชอบของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการประกันคุณภาพโดยมีการใช้เทคโนโลยี 3) การเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ปรับวิธีการทำงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ปรับปรุงกระบวนการประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ส่งเสริมให้มีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน 7) การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในด้านกลยุทธ์โดยภาพรวม พบว่า มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ภานพ แจ้งพลอย (2556) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 302 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตาม

สถานภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรพล จ้าวประยูร (2556) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการศึกษา พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากการสัมภาษณ์ มีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาในรายด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาควรดำเนินการดังนี้ คือ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ คือ มีการประชุมระดมความคิดร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างความตระหนักและความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำข้อมูลในการปฏิบัติงานที่ผ่านการประเมินตามจุดประสงค์ของโครงการและตัวชี้วัดผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ตามแผนมาวิเคราะห์หา จุดเด่น จุดด้อย เพื่อวางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ควรดำเนินการดังนี้ คือ ควรสร้างความตระหนักแก่บุคลากรมากขึ้น จัดบุคลากรที่

มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสารสนเทศ จัดระบบบริหารและสารสนเทศให้ชัดเจน เพิ่มความรับผิดชอบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างเครื่องมือที่ดีในการนิเทศติดตามประเมินผลในการตรวจสอบตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาควรมีแนวทางการประเมินดังนี้ คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการในการประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือการประเมินให้หลากหลายและตรงตามตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 7) การรายงานประจำปีของสถานศึกษาควรมีแนวทาง ดังนี้ คือ ควรแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรจากทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมรับรู้และนำข้อมูลที่รวบรวมในการประเมินตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานสถานศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนควรมีแนวทาง ดังนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดในแผนพัฒนาการประกันคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

สิริลักษณ์ กองใส (2556) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด โดยมีการวัดดูประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาภายในของสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด โดยจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษามีลักษณะเป็นงานที่ต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการพัฒนาผู้บริหารและครูให้เห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุด ด้านกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบ 2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในโดยใช้เทคโนโลยี 3) เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ปรับวิธีการทำงานโดยเชื่อมโยงงานประจำกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ปรับปรุงกระบวนการประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6) ส่งเสริมการติดตาม ประเมินผลปัจจัย และกระบวนการดำเนินการระบบประกันคุณภาพ ภายใน 7) พัฒนางานตามภารกิจของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเป็น วัฒนธรรมองค์กร และในด้านผลการประเมินพบว่ามีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปในระดับ มาก มีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

กฤษฎณา พลสิม,สุนทร โคตรบรรเทา (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 490 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าอำนาจการ จำแนกอยู่ระหว่าง 0.95 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Independent samples

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงาน อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุก ด้านเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษารองลงมาคือด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับ สถานศึกษาและด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี การดำเนินงานในระดับที่ต่ำสุด 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมก่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและด้านที่มีการดำเนินงานในระดับที่ต่ำสุด คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในด้านผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนก สถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับครูผู้สอนและขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับ ครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหาร สถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอน และด้านความคิดเห็นของของบุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมี ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

รัตนา แก้วจันทร์เพชร (2558) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 2) ศึกษาสภาพปัญหาทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 และ 3) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 227 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนของสถานศึกษา และมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและนำผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานประจำปี ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีปัญหาสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษาควรจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติให้ความรู้ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และระดมความคิดโดยเน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาบุคลากรด้วย รูปแบบ Coaching หรือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัย หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และนำบุคลากรศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จหรือผ่านการประเมินแล้ว เพื่อสร้าง

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จัดอบรมทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ จัดหางบประมาณสนับสนุนในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรในการจัดการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกองค์การเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรในการจัดการศึกษา ครู บุคลากรของสถานศึกษาและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนการนำผลการประเมินคุณภาพภายใน - ภายนอกมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป และนิเทศกำกับ ติดตาม รายงานประเมินคุณภาพภายในเพื่อกระตุ้นการพัฒนางานให้เป็นระบบมากขึ้น

วันฤดี ดอกม่วง, สมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2558) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 124 คน และครูผู้สอน 195 คน รวมทั้งสิ้น 319 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test แบบ Independent samples) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติในภาพรวม และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน และด้านผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

วาสนา คำห้วยหาญ (2559, หน้า 73-87) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ประชากรที่เกี่ยวข้องในการศึกษา คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดเชียงราย จำนวน 41 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการศึกษา คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดเชียงราย โดยโรงเรียนดังกล่าวมีผลการประเมินคุณภาพการภายใน อยู่ในระดับ ดีมาก จำนวน 2 โรงเรียน และระดับดี จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สถานศึกษาควรมีการศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ในงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการกระจายอำนาจการบริหาร ทุกคนมีส่วนร่วม และมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ จัดให้มี

การนิเทศติดตามการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยการจัดให้มีการจัดทำ รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ภายใต้กระบวนการ PDCA

น้อยนัตดา มีศรี (2559) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และ ขนาดของโรงเรียน และ3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 310 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่า t และการทดสอบค่า f และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดย ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค ของโรงเรียนโดยใช้มาตรฐานและ ตัวชี้วัดของสถานศึกษาและของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการพัฒนาใน แต่ละด้านต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของ แต่ละกิจกรรมในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไข โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาเป็นตัวกำหนดกรอบการดำเนินงานทุกระบบ

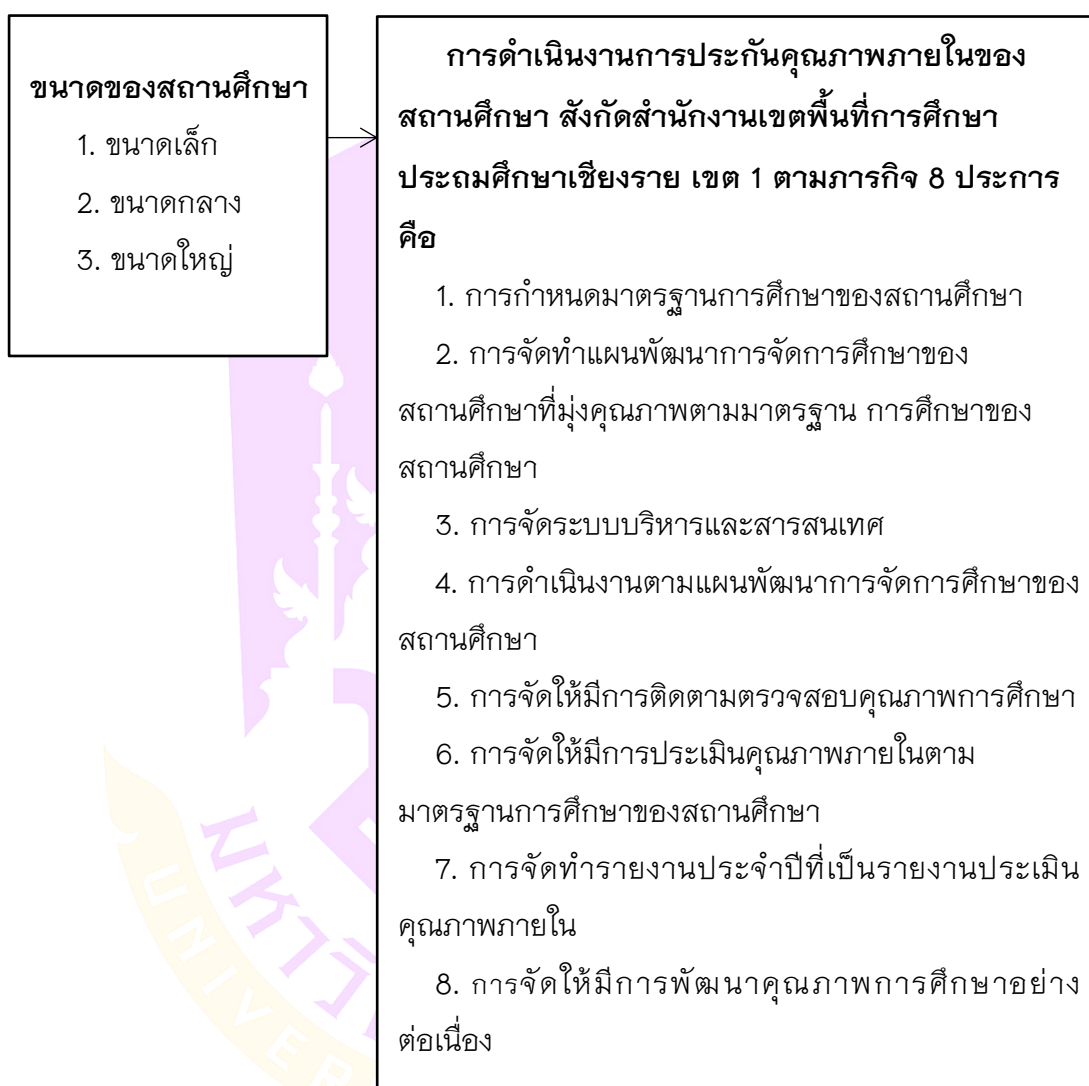
สุพิชญา กลั่นนุรักษ์ (2559) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาาระยอง เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 พิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมเท่ากับ .95 มีค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินระหว่าง .30 –.81 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ร้อยละสะสม คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นเป็นอันดับแรกคือ มาตรฐานด้านผู้เรียน สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมาตรฐานด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน พบว่า ต้องการพัฒนาทุกมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้มาตรฐานด้านที่ 3 มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ มาตรฐานด้านที่ 1 มาตรฐานด้านผู้เรียน และมาตรฐานด้านที่ 5 มาตรฐานด้านการส่งเสริมโดยมีข้อเสนอแนะควรมีบุคลากรทำงานเฉพาะทางที่ไม่ใช่งานสอน เพื่อครูได้มีเวลาสอนเต็มที่ มีการจัดวางแผนงานระบบและจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานที่ดี มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ โดยผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและเอาใจใส่นักเรียน และโรงเรียนควรผ่านการประเมินในระดับดีเยี่ยมทุกโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการและข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 1,247 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 372 คนโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 493 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 382 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 300 คน ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 90 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 117 คน

ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 93 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	372	90
กลาง	493	117
ใหญ่	382	93
รวม	1,247	300

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณลักษณะแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม สภาพส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 8 ด้าน

ลักษณะแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับมาก

3 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับปานกลาง

2 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับน้อย

1 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูล โดยหา ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและภาพรวมโดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าของเบสต์ (Best, อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542 หน้า 122) ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ วารสาร บทความ หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2. นำข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดเป็นนิยามศัพท์เพื่อสร้างแบบสอบถามและวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ครอบคลุมตามขอบเขต

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความ เทียบตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษาและความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ ของการวิจัยโดยกำหนดคะแนน ดังนี้

ถ้าเห็นว่าสอดคล้องให้คะแนน +1

ถ้าเห็นว่าไม่แน่ใจให้คะแนน 0

ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้องให้คะแนน -1

วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับหลักการโดยใช้สูตร ดังนี้
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 หน้า 117)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความต้องการ

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ถือว่าคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้

5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

6. นำผลที่ได้จากแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.74

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามให้กับสถานศึกษาและรับกลับคืน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด ไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ใช้ระบบส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (SMART AREA) ส่งเอกสารไปยังโรงเรียนในสังกัด และใช้วิธีเก็บแบบสอบถามจากสถานศึกษาเพิ่มเติมจนครบจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวมและแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.50-5.00

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.50-4.49

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 2.50-3.49

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.50-2.49

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 1.00-1.49

4. วิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

5. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ One Way Anova และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีทางสถิติของ Scheffe'

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตาราง ข้อมูล และความเรียงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบไปด้วยเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2-6

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	138	46.00
หญิง	162	54.00
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.00 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.0

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	23	7.70
30 – 40 ปี	59	19.70
41 – 50 ปี	150	50.00
สูงกว่า 50 ปี	68	22.60
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.60 ส่วนอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.70

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	88	29.30
ปริญญาโท	212	70.70
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 70.70 และการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.30

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	32	10.70
6-10 ปี	40	13.30
11-15 ปี	83	27.70
16-20 ปี	89	29.70
มากกว่า 20 ปี	56	18.70
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 16–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.70 รองลงมา 11–15 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.70 ส่วนประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.70

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 120 คน)	90	30.00
ขนาดกลาง (นักเรียน 120–300 คน)	117	39.00
ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป)	93	31.00
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียน 120–300 คน) คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 31.0 ส่วนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 120 คน) มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7–15

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.33	0.24	มาก
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.17	0.29	มาก
3. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.17	0.34	มาก
4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.11	0.26	มาก
5. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	4.17	0.23	มาก
6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.26	0.29	มาก
7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน	4.26	0.30	มาก
8. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.21	0.29	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.20	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.20) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.24) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.30) ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.26)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.93	0.26	มากที่สุด
2. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.21	0.43	มาก
3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.10	0.37	มาก
4. มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.21	0.45	มาก
5. ส่งเสริมให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.46	มาก
เฉลี่ยรวม	4.33	0.24	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.24) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) รองลงมาได้แก่ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.43) และมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการ

ดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.37)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา	4.18	0.43	มาก
2. มีการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียน เพื่อหาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดหรืออุปสรรค เพื่อกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.48	มาก
3. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.13	0.46	มาก
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.21	0.45	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานการ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.15	0.41	มาก
เฉลี่ยรวม	4.17	0.29	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.29) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการรายงานผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.45) รองลงมาได้แก่ มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.43) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.46)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.14	0.44	มาก
2. มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน	4.15	0.44	มาก
3. มีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.20	0.46	มาก
4. ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4.19	0.46	มาก
5. มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง	4.17	0.45	มาก
เฉลี่ยรวม	4.17	0.34	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.34) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.46) รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.46) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.44)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คณะกรรมการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างเต็มความสามารถ	4.13	0.45	มาก
2. มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ	4.15	0.41	มาก
3. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมรับรู้ เข้าใจ ยอมรับ ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการอำนวยความสะดวกตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานอย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	0.35	มาก
4. มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.34	มาก
5. มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และสม่ำเสมอ (A)	4.10	0.35	มาก
เฉลี่ยรวม	4.11	0.26	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.26) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้ และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.41) รองลงมา ได้แก่ คณะกรรมการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างเต็มความสามารถ

($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการควบคุม กำกับ ติดตามและ นิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.34)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากร ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.20	0.44	มาก
2. มีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์ เชื่อมโยง ระหว่างเป้าหมายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล เกณฑ์ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบไว้ อย่างชัดเจน	4.13	0.39	มาก
3. มีการใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย เหมาะสม ครบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	0.46	มาก
4. มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำเครื่องมือ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ อย่างชัดเจน เหมาะสม	4.16	0.41	มาก
5. โรงเรียนนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับ เป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.42	มาก
เฉลี่ยรวม	4.17	0.23	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.23) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.44) และโรงเรียนนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.42) รองลงมาได้แก่ มีการใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลายเหมาะสมครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.46) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล เกณฑ์ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.39)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.27	0.47	มาก
2. มีการส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ	4.35	0.53	มาก
3. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.21	0.48	มาก
4. มีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา	4.21	0.49	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควร พัฒนาของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ	4.27	0.47	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.29	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.29) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการส่งเสริม สนับสนุนในการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.53) รองลงมา ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.47) และมีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.47) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.48) และมีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.20	0.43	มาก
2. มีการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผลและนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.23	0.47	มาก
3. มีการดำเนินการรายงานภาพรวมของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน	4.34	0.49	มาก
4. มีการรายงานสภาพและผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน	4.27	0.49	มาก
5. มีการนำข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.26	0.46	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.30	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.30) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการดำเนินการรายงานภาพรวมของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.49) รองลงมาได้แก่ มีการรายงานสภาพและผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.43)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดนโยบายนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.48	มาก
2. มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.50	มาก
3. มีการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	4.14	0.40	มาก
4. มีการดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวนและประเมินผลการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.20	0.47	มาก
5. มีการนำวิธีการที่มีคุณภาพในการพัฒนาการศึกษา มาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อเป็นวัฒนธรรมองค์กรและมีการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จไว้ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ยั่งยืนต่อไป	4.23	0.48	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.29	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.29) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการกำหนดนโยบายนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.48) รองลงมาได้แก่ มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.50) และมีการนำวิธีการที่มีคุณภาพในการ

พัฒนาการศึกษามาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อเป็นวัฒนธรรมองค์กรและมีการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จไว้ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ยั่งยืนต่อไป ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.48) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.40)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในตอนนี้เป็น การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 16-17

ตาราง 16 การเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P-value
ขนาดเล็ก	90	4.01	.11	69.321*	.000
ขนาดกลาง	117	4.00	.00		
ขนาดใหญ่	93	4.42	.50		
รวม	300	4.13	.34		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.01) สถานศึกษาขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.00) และสถานศึกษาขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17 การเปรียบเทียบรายคู่ของความแตกต่างระหว่างการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	-	.01111	-.40824*
ขนาดกลาง	-	-	-.41935*
ขนาดใหญ่	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของความแตกต่างระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกตามกับขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการ และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ One Way Anova และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการรายงานผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง

1.3 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

1.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ รองลงมาได้แก่ คณะกรรมการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างเต็มความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และโรงเรียนนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ มีการใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย เหมาะสมครอบคลุม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล เกณฑ์ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

1.6 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ รองลงมาได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และมีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

1.7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการดำเนินการรายงานภาพรวมของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน รองลงมาได้แก่ มีการรายงานสภาพและผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผลและนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

1.8 ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ มีการกำหนดนโยบายนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการนำวิธีการที่มีคุณภาพในการพัฒนาการศึกษามาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อเป็นวัฒนธรรมองค์กรและมีการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จไว้ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ยั่งยืนต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่สถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ โกสินทร์ เชื้อนแก้ว (2555) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สินธุทัย ใจนันท๊ะ (2555) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวังเหนือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการปฏิบัติทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาณพ แจ่มพลอย (2556) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ วันฤดี ดอกม่วง (2558) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา คำห้วยหาญ (2559) ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพิชญา กลั่นนุรักษ์ (2559) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่แตกต่างกับการศึกษาของ กฤษณา พลลิม, สุนทร โคตรบรรเทา (2558) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ระดับปานกลาง

จากผลการศึกษาครั้งนี้ เหตุผลสำคัญที่ทำให้สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากสถานศึกษามีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการรายงานผลการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตลอดจนนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ มีการดำเนินการรายงานภาพรวมของสถานศึกษาอย่างครบถ้วนและมีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และหากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 มีการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามภารกิจ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนิน

งานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดได้

2. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ น้อยนัดดา มีศรี (2559) ได้ศึกษา การศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ โกสินทร์ เชื้อนแก้ว (2555) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่แตกต่างกับการศึกษาของ วันฤดี ดอกม่วง และสมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2558) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาครั้งนี้เหตุผลสำคัญที่ส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้

2.1 ประเด็นที่สถานศึกษาขนาดเล็ก มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ในระดับปานกลาง และมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในระดับปานกลาง ส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความแตกต่างกับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ประเด็นที่สถานศึกษาขนาดกลาง มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากสถานศึกษาขนาดกลาง มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับปานกลาง และมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับปานกลางส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความแตกต่างกับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควรมีกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการควบคุมกำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรมีการบันทึกผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และสม่ำเสมอ เพื่อสามารถดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาควรมีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล เกณฑ์ ช่วงเวลาและ

ผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน และควรนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควรมีวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมและมีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในควรมีการรวบรวม วิเคราะห์ แปลผลการนำเสนอข้อมูลและนำข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นรายเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีบริบทต่างกันจะส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลทำให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาผ่านการประเมินของหน่วยงานต้นสังกัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561. จาก <http://bet.obec.go.th/index/?=3614>
- กรมสามัญศึกษา. (2554). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: กรมสามัญ.
- กฤษณา พลลิม และสุนทร โคตรบรรเทา. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **วารสารการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2, 3(2), 1-17.**
- โกสินทร์ เชื้อนแก้ว. (2555). **สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จันทร์ เพชรบูรณ์. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 15(1), 27-40.**
- จรัส นองมาก. (2544). **การปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ชันแปนตั้ง.
- ชนันชิตา รัตนปราณี. (2553). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสงจังหวัดนครราชสีมา.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชินภัทร ภูมิรัตน และคณะ. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นิวัติ เชียงแรง. (2556). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

- น้อยนัตดา มีศรี. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ผ่องศรี แก้วชูเสน. (2555). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา, นครศรีธรรมราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบคุณภาพทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาณพ แจ่มพลอย. (2556). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- รวัลย์ เทียนประทีป. (2556). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองโดยใช้กระบวนการสร้างทีมงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รัตนา แก้วจันทร์เพชร. (2558). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 (พิมพ์ครั้งที่ 1). สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2.
- วันฤดี ดอกม่วง และสมลักษณ์ พรหมมีเนตร. (2558). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.

- วาสนา คำห้วยหาญ. (2559). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- วิภากรณ์ โทพล. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนวิเวก ตำบลพระธาตุ
อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ
(Benchmarking). การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยสารคาม,
มหาสารคาม.
- วิมล ม่วงเงิน. (2548). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สถานศึกษาในอำเภอสรรพยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- วิสาลินี รัตนโอภา. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพกับ
การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู
หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง
เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.
- วรพล จ้าวประยูร. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา.
วารสารวิชาการ, 4(10), 34-42.
- สินฤทัย ใจนันท๊ะ. (2555). กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนวังเหนือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- สุมิตตา ชัยศิลป์ และธนิษฐา รัตมีเจริญ. (2555). สภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย.
- สุพรรณ สุวิชากร. (2545). คู่มือการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนคริสตสงเคราะห์. การศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

- สุพิชญา กลั่นนุรักษ์. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (2560). เอกสารสรุปผลการสังเคราะห์รายงานประจำปี ของสถานศึกษา ปี การศึกษา 2559 (พิมพ์ครั้งที่ 1). เชียงราย: งานสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันการศึกษา พ.ศ. 2553 (พิมพ์ ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมกุล ถาวรกิจ. (2543). รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์การศึกษา กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. การตอบแบบสอบถามของท่าน นับว่ามีคุณค่าต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ และตอบตามสภาพที่เป็นจริง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน และเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยรวม จะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
4. แบบสอบถาม ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าหัวข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) ต่ำกว่า 30 ปี

2) 30-40 ปี

3) 41-50 ปี

4) สูงกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษา

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

2) ปริญญาตรี

3) ปริญญาโท

3) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

6 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

มากกว่า 20 ปี

5. สถานภาพในการปฏิบัติงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียน

ครู

6. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงาน

ขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 120 คน)

ขนาดกลาง (นักเรียน 120-300 คน)

ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ ๒ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาสถานศึกษาของท่านว่ามีการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนตามสภาพการดำเนินงานต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่เป็นจริง ซึ่งมีการกำหนดระดับการ
ปฏิบัติ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เป็นจริงในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เป็นจริงในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เป็นจริงในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เป็นจริงในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/เป็นจริงในระดับน้อยที่สุด
0	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ข้อมูลการดำเนินงาน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่มีการ ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1	มีการประชุมวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (P)						
2	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ (D)						
3	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (D)						
4	มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (C)						
5	ส่งเสริมให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐาน การศึกษาอย่างต่อเนื่อง (A)						

ที่	ข้อมูลการดำเนินงาน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่มีการ ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	
		2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา					
6	มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน แต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา(P)						
7	มีการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียน เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดหรืออุปสรรค เพื่อกำหนดแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่ บุคลากรภายในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนเรียนอย่างต่อเนื่อง (D)						
8	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติ การประจำปีอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริง (D)						
9	มีการรายงานผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (C)						
10	มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (A)						
3. การจัดระบบบริหารสารสนเทศ							
11	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม (P)						
12	มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน (D)						
13	มีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและนำสารสนเทศมาใช้เป็น ข้อมูลดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา(D)						

ที่	ข้อมูลการดำเนินงาน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่มีการ ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	
14	ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ (C)						
15	มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง (A)						
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
16	คณะกรรมการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างเต็มความสามารถ (P)						
17	มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทุกกิจกรรมตามที่แผนปฏิบัติการประจำปีกำหนดไว้และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ (D)						
18	ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม รับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและมีการอำนวยความสะดวกตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานอย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (D)						
19	มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (C)						
20	มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และสม่ำเสมอ (A)						
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา							
21	มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีผู้รับผิดชอบชัดเจนและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (P)						
22	มีการวางกรอบการประเมินความสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ เกณฑ์ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน (D)						

ที่	ข้อมูลการดำเนินงาน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่มีการ ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	
23	มีการใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย เหมาะสม ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (C)						
24	มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำเครื่องมือ ตลอดจนเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาไว้อย่าง ชัดเจน เหมาะสม (C)						
25	โรงเรียนนำผลการตรวจสอบไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง (A)						
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
26	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรในการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน (P)						
27	มีการส่งเสริม สนับสนุน ในการปฏิบัติ กำกับ ติดตาม การทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ (D)						
28	มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตาม มาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างถูกต้องเหมาะสม (D)						
29	มีการวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษา(C)						
30	มีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควร พัฒนาของสถานศึกษาให้หน่วยงาน ต้นสังกัดผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ (A)						
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน							
31	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี (P)						

ที่	ข้อมูลการดำเนินงาน	ระดับความ คิดเห็น					ไม่มีการ ปฏิบัติ
		5	4	3	2	1	
32	มีการรวบรวม วิเคราะห์ แผลผลและนำเสนอข้อมูลผล การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาอย่างเหมาะสม (D)						
33	มีการดำเนินการรายงานภาพรวมของสถานศึกษาอย่าง ครบถ้วน (D)						
34	มีการรายงานสภาพและผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดและสาธารณชน (C)						
35	มีการนำข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายมาใช้เป็นข้อมูล ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ (A)						
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
36	มีการกำหนดนโยบายนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง(P)						
37	มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (D)						
38	มีการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา (D)						
39	มีการดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวนและ ประเมินผลการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ใน สถานศึกษาอย่างเหมาะสม (C)						
40	มีการนำวิธีการที่มีคุณภาพในการพัฒนาการศึกษามาเป็น แนวปฏิบัติเพื่อเป็นวัฒนธรรมองค์กรและมีการรักษา มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จไว้ เพื่อให้ สถานศึกษามีคุณภาพที่ยั่งยืนต่อไป (A)						

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

วุฒิกการศึกษา ปริญญาเอก สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัย Punjab University India
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ผู้ประสานงาน หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2. นายสมเดช พิศาลไพโรจน์

วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมังกาล่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านมังกาล่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงรายเขต 2 ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นายสงกรานต์ แก้ววัน

วุฒิกการศึกษา ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ตำแหน่งปัจจุบัน ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านวาวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ค ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง

ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง
(Item Objective Congruence Index: IOC)
จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1						
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง						
คุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. การดำเนินงานตาม						
แผนพัฒนาการจัดการศึกษา						
ของสถานศึกษา						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	1	3	1.00	ใช้ได้
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพ						
การศึกษา						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง						
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ

ผลรวมดัชนีความสอดคล้อง 40

ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กมลทิพย์ ไชยวุฒิ
วัน เดือน ปี เกิด	6 พฤษภาคม 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศบ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	112 หมู่ 7 ตำบลวรรณคร อำเภอป่า จังหวัดน่าน
ผลงานตีพิมพ์	ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง กมลทิพย์ ไชยวุฒิ (ผู้บรรยาย) (16 มิถุนายน 2561) การดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. ในการประชุมวิชาการ บัณฑิตศึกษารั้งที่ 4 (หน้า 283-294). พะเยา:มหาวิทยาลัยพะเยา.

